

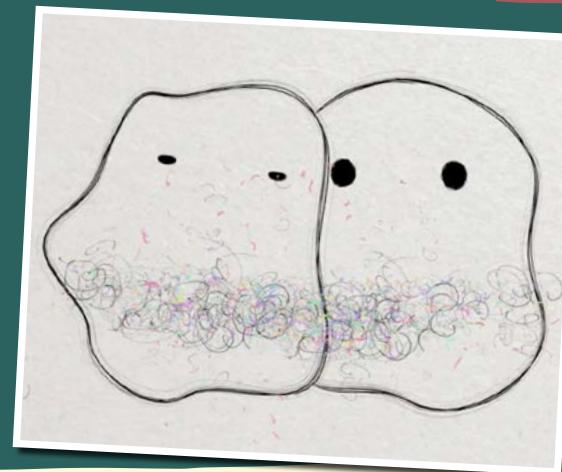
BETH YW PROSIECT KISSTORY?

Yn 2017, bu'r Athro Emma Renold yn gweithio gydag ymchwilydd yn y Ffindir (Dr. Tuija Huuki), artist gweledol (Seth Oliven) a chwmni animeiddio (Spin the Yarn) yng Nghymru i greu cyfres o saith animeiddiad a scribed comig wedi'u seilio ar ganfyddiadau ymchwil yng Nghymru diwylliannau perthnasoedd plant (5-11 oed).

Mae pob animeiddiad yn cyflwyno taith cusan ym myd plant ifanc. Animeiddiadau moel yw'r rhain, heb sain na siarad na thestun. Y syniad yw bod athrawon ac addysgwyr sy'n gyfoedion yn gallu galluogi'r plant i greu eu hanesion eu hunain yn fan cychwyn ar gyfer trafodaethau yng Nghymru materion pŵer a chydyniad mewn amrywiaeth o berthnasoedd a chyd-destunau.

Gwahoddodd y tîm ymchwil, gan gynnwys Vicky Edwards, fyfyrwyr ac athrawon o ddwy ysgol uwchradd yng Nghaerdydd a Rhondda Cynon Taf i gydgynhyrchu'r gwaith o ddylunio a chyflwyno gweithdy dan arweiniad cyfoedion gyda phlant ym Mlynnyddoedd 5 a 6 (9-11 oed). Eu nod oedd creu gweithdy rhwngweithiol i blant ddysgu am gydysniad a datblygu eu 'kisstories' eu hunain ar sut mae cydysniad yn bwysig iddyn nhw.

gwneud i gydysniad gyfri gan ddefnyddio comigau a chartwnau mewn gweithdy addysg gyfoedion

Beth yw addysg cyfoedion?

"Mae dulliau addysg cyfoedion yn gosod gwerth ar farn a phrofiadau pobl ifanc, gan eu gwneud nhw'n arbenigwyr a chyd nabod eu bod yn gallu dylanwadu ar ei gilydd a chefnogi ei gilydd. Gall ymwneud â hyn feithrin hyder addysgwyr sy'n gyfoedion a'u hymdeimlad o ymgysylltu â'u hysgol a'u cymunedau. Gallan nhw fod o fudd i bob person ifanc, ond gall fod iddynt werth penodol fel modd o gynnwys pobl ifanc sy'n aml yn cael eu heithrio o'r brif ffrwd"

Canllaw ar gyfer sefydlu addysg cyfoedion ym maes rhw a perthnasoedd, yr Adran lechyd

Beth yw cydysniad?
Cydysniad: ceisio a rhoi caniatâd i rywbeth ddigwydd

A WYDDOCH CHI...

fod y gair Saesneg CONSENT yn dod o'r Lladin Con (cysylltedd) a Sent (teimladau)

Ystyr cydysniad yw gallu rhannu a chysylltu â theimladau pobl eraill wrth geisio caniatâd i rywbeth ddigwydd. Gall hyn gael ei gyfleu trwy beth rydyn ni'n ei ddweud, sut rydyn ni'n ei ddweud, a beth rydyn ni'n ei wneud (e.e. iaith y corff).

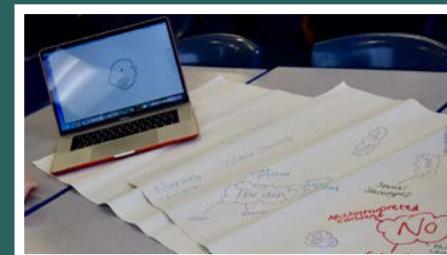
1 #WAM yn cwrdd â Newid-Ffem

Wrth i ddua grŵp ieuengtiaidd o ysgolion ddod ynghyd o wahanol rannau o Gymru, mae LLAWER i'w rannu. Roedd rhai ohonon ni wedi cwrdd o'r blaen yng nghynhadledd **Addysgu Agenda 2017** ac ar **Ddiwrnod Rhyngwladol y Merched 2017**. Roedd yn wych cael cwrdd eto a dysgu am angerdd ein gilydd dros gydraddoldeb, amrywiaeth a hawliau rhywedd a rhyw, yn ogystal â thrafod heriau gwneud gwahaniaeth ar y materion hyn yn ein wahanol ysgolion. Gwyliwch #WAM ar waith **yma** a darllenwch am Newid-Ffem **yma**.

3 Creu'r stribedi comig

Fe ddewision ni'r pedwar animeiddiad roedden ni'n meddwl fyddai'n gweithio orau yn ein gweithdy: IE, NA, Y SIANT a'r RHODD. Byddai IE a NA yn galluogi plant i greu storïau a theimladau am geisio a gwrtiadau cydsyniad; roedd y SIANT yn ymwneud â phwysau rhywedd gan gyfoedion i greu cyplau bachgen a merch; roedd y RHODD yn ffordd ddatblygiadol briodol o ddechrau archwilio rheolaeth a chamfanteisio (rhywiol).

Wedyn fe ddewision ni fframiau rhewi o'r animeiddiadau i greu'r llyfrau stribed comig. Fe wnaethon ni hefyd ddatblygu'r syniad o gynnwys paled lliwiau cwmwl teimladau. Bu'r tîm dylunio (Seth a Dan) yn eu creu a'u hargraffu i ni eu golygu. Buon ni hefyd yn creu ein rhai ein hunain.

2 Beth mae pŵer a chydsyniad yn ei olygu i ni

Ar y diwrnod cyntaf, buon ni'n gwyllo'r **animeiddiadau KISSTORY** ac yn siarad am beth mae **pŵer a chydsyniad** yn ei olygu i ni, ar ein hoed ni, a phan oedden ni yn yr **ysgol gynradd**. Rhannodd Hywel beth roedd e wedi bod yn ei ddarllen ar wefan **Everyday Feminism** am addysgu cydsyniad i blant a mynd i'r afael â **diwylliant treisio a'i ddeinameg rhywedd**. Rhannodd Emma a Vicky eu gwybodaeth gyda myfyrwyr ac athrawon o'r **ymchwil ar gydsyniad** yn y maes hwn.

Fe gytonon ni fod dysgu am gydsyniad yn ifanc yn bwysig. Fe sylweddol ni nad oedden ni'n cael llawer o gyfle i siarad amdano pan oedden ni'n blant. Roedd animeiddiadau KISSTORY yn ffordd ddifyr o wneud hyn, ac roedden ni'n hoffi'r ffaith eu bod wedi'u dylunio i fod yn gynhwysol! Ac roedd mor ddiddorol gallu newid rhywedd pob cymeriad o fachgen i ferch ac ystyried cymeriadau anneuaidd a hylif o ran rhywedd, neu gymeriadau â galluoedd gwahanol. Trwy greu ein hanesion ein hunain, buon ni hefyd yn meddwl am le, cyd-destun, ffydd a diwylliant. Yr elfennau ALLWEDDOL oedd bod yn **GROESTORIADOL** a'r CYD-DESTUN!

4 Ymchwil ymchwil ymchwil

Ar ddiwrnod dau buon ni'n braslunio strwythur a chynnwys cyffredinol ein gweithdy. Fe rannon ni'n dri grŵp, ac edrych ar feisydd ymchwil unigol: beth yw cydsyniad; cusaru yn ffilmiau Disney; a diwylliannau cusaru ar draws y byd.

Rhannodd Emma y fideo **CYDSYNIAD I BLANT** ac roedden ni'n meddwl y gallai weithio'n dda ar ddiwedd y wers.

Yna, fe dreulion ni ddwy sesiwn brynhawn yn paratoi ein cynllun gwers a'n sleidiau PowerPoint, ac yn ymarfer ein gwers gydag Emma, Vicky a'n hathrawon.

MYFYRDODAU ARWEINWYR Y GWEITHDY

"Roeddwn i wrth fy modd yn gweld ymatebion blwyddyn 6 i'n gweithgareddau yn y wers. Ryw'n credu bod angen mwy o wersi fel hyn yn ein hysgol"

"Roeddwn i wrth fy modd yn gweithio fel rhan o'r tîm kisstory, ac fe wnes i fwynhau datblygu'r gwersi, roedd cwrdd â myfyrwyr o'r ysgol arall yn brofiad gwych, ac fe wnes i fwynhau gweld y disgylion (blwyddyn 6) yn ymateb cystal i'r wers ar gydsyniad, sy'n bwnc mor bwysig i ddysgu amandano'n ifanc"

"Roeddwn i'n teimlo bod y prosiect hwn yn rhoi mewnwelediad go iawn. Mae cydsyniad mor bwysig oherwydd mae ei angen arnon ni ym mhob agwedd ar ein bywydau, ac fe wnes i fwynhau'n fawr ymgysylltu â disgylion ifanc am hyn"

"Mewn ymateb i ddigwyddiadau cyfredol, fel symudiad #MeToo, yn fy marn i mae'n bwysig iawn addysgu plant am gydsyniad"

EIN KISSTORY YSGOLION CYNRADD GWEITHDY

MYFYRDODAU GWEITHDY KISSTORY ar ffurf GEIRIAU ac WYAU (10/11 oed)

"Da, oherwydd digwyddodd hyn i fi!"

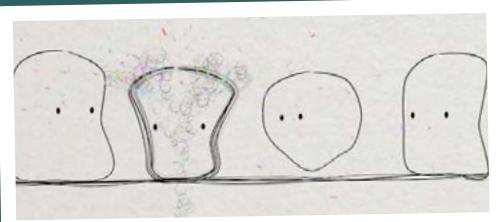
"Mae'n hwyl ... mae'n gwneud i chi feddwl am bethau .. ydy"

"Rwy'n credu dylen ni wneud llawer mwy o bethau fel hyn"

"Fe wnes i fwynhau gwneud hyn"

"Yn fy marn i mae'n wers dda. Mae'n well ym Mlwyddyn 6, achos rydyn ni'n henach ac yn gallu deall mwy"

"Roeddwn i'n hoffi'r cyfan"

Gwyliwch
stori ddigidol
ein gweithdy
KISSTORY yma

Ewch i **SYNIADAU AR CYFER NEWID**
i gael rhagor o syniadau ar gyfer creu
comigau a chylchgronau a dysgu am eu hanes
gwleidyddol cyfoethog o ran mynegi
materion tanseiliol a sensitif.

DIY KISSTORY COMIGAU

Bydd arnoch angen:

Sgrîn/tabledi gyda 'Kisstories' wedi'u lawrlwytho i'w gwylio

Copïau A3 o un neu fwy o'r comigau 'Kisstory' ar gyfer pob unigolyn

Pensiliau/pennau lliw

PARATOI

Darllenwch yr astudiaeth achos KISSTORY, yr **animeiddiadau** a'r stori ddigidol i gael syniadau ynghylch sut i greu gweithdy neu weithgaredd am gydsyniad i gefnogi'r gweithgaredd DIY hwn.

'Cyn i chi ddechrau, darllenwch yr adran **Diogelwch a Chefnogaeth** ar sut i greu amgylchedd diogel, cadarnhaol a chynhwysol ar gyfer archwilio materion a allai fod yn sensitif.

CREU COMIGAU

- 1 Gwyliwch un neu fwy o'r animeiddiadau KISSTORY a thrafod storïau posibl mewn grwpiau neu barau.
- 2 Yn unigol neu mewn parau, dewiswch un o'r saith stribed comig neu stribed comig gwag.
- 3 Edrychwrh ar y dudalen gyntaf sy'n cyflwyno'r stori un ffrâm ar y tro. Fesul ffrâm, soniwrh am beth allai fod yn digwydd. Pwy yw'r cymeriadau? A fydd ganddyn nhw enwau? Beth sydd yn eu meddyliau? Sut maen nhw'n teimlo o bosib?
- 4 Gan ddefnyddio'r swigod meddwl a siarad, lluniwrh eich stori eich hun am sut mae cydsyniad yn bwysig i'r cymeriadau yn y stribed comig.
- 5 Lliwiwrh y cymeriadau gan ddefnyddio'r paled lliwiau cwmwl teimladau.
- 6 Pan fyddwrh chi wedi gorffen eich comig, beth am ffil mio neu greu sgrin-lun o bob tudalen, fel bod eraill yn gallu eu gweld a'u darllen. Neu dewiswch gomig arall, neu lyfr comig gwag.
- 7 Gallech chi greu sain-lun, gyda deialog ar gyfer un o'r animeiddiadau sy'n symud. Pa stori rydych chi am ei hadrodd ynghylch sut mae cydsyniad yn cyfri i berthnasoedd cadarnhaol?

Beth yw cydsyniad?
Cydsyniad: ceisio a rhoi caniatâd i rywbeth ddigwydd

Gwyliwch Animeiddiadau KISSTORY

LAWRLWYTHWCH Y STRIBEDI COMIG KISSTORY

Ymarferwch sut mae cydsyniad yn teimlo trwy ysgwyd llaw!!

Edrychwrh ar y **Gweithgaredd Ysgwyd Llaw 3 Gwaith** gan Meg John Barker a Justin Hancock

Animeiddiad
addysgol
cydsyniad i
blant

Sut i addysgu cydsyniad i blant

Addysgu cydsyniad yn ystafell ddosbarth y blynnyddoedd cynnar

5 ffordd rydyn ni'n anwybyddu gweithrediad plant sy'n parhau â diwylliant o dreisio

40 llyfr ar reoli emosiynau

3 chamgymeriad mae rhieni'n eu gwneud wrth addysgu cydsyniad ac ymreolaeth y corff - a sut i'w cywiro

Ymchwil ar bobl ifanc a chydyniad rhywiol

Ymchwil ar ddiwylliannau perthnasoedd plant a chydyniad

ADNODDAU CUSANU

Cusanu mewn gwaith celf

Sut mae pobl yn cusaru ar draws y byd

Cusanu mewn hanes: llinell amser

Cusanu mewn cartwnau Disney